

Total Reduplication in Tati within the Framework of Morphological Doubling Theory

Tahereh Dolatpour Lakeh^{1*}
Mansour Shabani²

Abstract

morphological purposes. Reduplication is divided into two main types in most languages: total reduplication and partial reduplication. The present study aims to describe this process, classify different types and patterns of total reduplication, and explore its semantic functions in Tati language (the Rudbari dialect) within the framework of Morphological Doubling Theory (MDT) (Inkelas & Zoll, 2005). The method of this research is descriptive-analytical and the data, which consist of about 150 reduplication constructions in Tati, have been collected from written texts, and based on one of the author's language intuition. Among the most important findings of this study, the followings are worth mentioning: there are two main types of total reduplication in Tati, pure total reduplication and added total reduplication and each of them has some subcategories. In this language, the elements engaged in total reduplication can belong to different grammatical categories, such as nouns, adjectives, adverbs, verbs, phrases, sounds, or onomatopoeia. The semantic functions of reduplication in Tati can range from clear meanings to iconic and idiomatic meanings expressing continuation, abundancy, hesitation, increasing and decreasing the intensity.

Keywords: reduplication, Tati language, morphological doubling theory, noun, intensity.

Extended abstract

1. Introduction

Reduplication is a morphological process and has a high productivity in some languages. In reduplication a whole word or part of it is repeated. According to the copied part linguists categorize this process into two types: total reduplication and partial reduplication. Each reduplication construction consists of two parts: the base and the reduplicant. The base is the part that is totally or

---

*1. M.A. in General Linguistics, University of Guilan, Rasht, Iran.

(Corresponding Author: tahereh.dolatpourel@yahoo.com)

2. Associate Professor of General Linguistics, University of Guilan, Rasht, Iran.
(mshabani@guilan.ac.ir)

partially copied and the reduplicant is the repeated part. Total reduplication is divided into two types: pure total reduplication and added total reduplication and each of them has their own subcategories. There are two main approaches toward reduplication, phonological approach and morphological approach. In this paper we try to analyze reduplication in Tati language within the framework of the second approach.

2. Theoretical framework

Inkelas and Zoll (2005) introduced a model for analyzing reduplication constructions. Their model is called Morphological Doubling Theory (MDT). According to this theory, each reduplication construction consists of two daughters or two inputs (equal to the base and the reduplicant in phonological theory) and a mother node (reduplication construction). The two daughters must have the same morpho-syntactic features, however, phonological identity is not required. There is a significant hypothesis in this theory which claims that the daughters are independent, but identical at semantic levels.

3. Methodology

This descriptive-analytical research is done within the framework of Morphological Doubling Theory of Inkelas and Zoll (2005). The data consist of about 150 reduplication constructions in Tati language and have been collected from written texts. The corresponding author's language intuition was also used for providing examples. All reduplication constructions of this research have been written phonetically and divided into seven categories regarding the grammatical category of the elements involved in pure total reduplication. For each type of total reduplication some examples have been provided and semantic functions of each kind of total reduplication have been studied.

4. Results and Discussion

There are two types of total reduplication in Tati language: pure and added total reduplication. In pure total reduplication, only the base is totally repeated. Regarding the grammatical category of the elements engaged in pure total reduplication, we can divide it into seven subcategories. In this language, pure total reduplication of nouns, adjectives, adverbs, imperatives, phrases, sounds, or onomatopoeia can be observed. In this kind of reduplication, the grammatical category of the reduplication construction can be the same as the base or they can belong to different grammatical categories. Pure total reduplication of nouns has three patterns, and the construction can be a noun, an adverb or an adjective. Pure total reduplication of adjectives has two patterns, and the resulting construction can be an adjective or an adverb. Pure total reduplication of adverbs has only one pattern in which the final construction is an adverb too. Pure total reduplication of sounds and onomatopoeia also have one pattern in

which the grammatical category of the reduplication construction is the same as the grammatical category of the base. When there is an imperative as the base in pure total reduplication, the grammatical category of reduplication construction is a noun or an adverb, so it has two patterns. If a phrase is used as the base, there will be two patterns. In the first pattern two phrases are put together as the base and the reduplicant and the result will be an adverb. In the second pattern, a phrase consisting of a numeral or /tɑ/ or /gela/ (that are two numerals in Tati) is repeated totally and the final construction is an adverb or an adjective. In added total reduplication, an element is added between the base and the reduplicant, or after the reduplicant. We will have medial added total reduplication if the element is added between the base and the reduplicant. In Tati this process is done with the preposition /be/ or the formatives /e/ and /ɑ/. In final added total reduplication, a morpheme will follow the second input or the reduplicant; and in Tati this process is done with suffixes /e/, /ere/, /ake/, /ijaj/ and /i/. Reduplication constructions in Tati are used to express meanings such as plurality, abundance, consistency, increasing and decreasing the intensity. They are also used to talk about details of an action or similar items to the base.

5. Conclusion

In this descriptive-analytical research, we described and categorized different types of total reduplication in Tati language (the Rudbari dialect) within the framework of Morphological Doubling Theory of Inkelas and Zoll (2005). The results of this study show that total reduplication in Tati is of two main types: pure total reduplication and added total reduplication. Pure total reduplication is divided into seven sub-types: pure total reduplication of nouns, adjectives, adverbs, imperatives, phrases, sounds and onomatopoeia. Added total reduplication has two sub-types: medial and final added reduplication. Medial added total reduplication in Tati is done with the preposition /be/ or the formatives /e/ and /ɑ/. Final added total reduplication has five subcategories in Tati and is done with suffixes /e/, /ere/, /ake/, /ijaj/ and /i/. In Tati, reduplication in nouns shows plurality and abundance; in adjectives shows increasing and decreasing the intensity of the adjective; in adverbs shows rapidity, intensity, distance and consistency, and in verbs it is used to talk about details of an action, rapidity, intensity, continuation of an action or situation, hesitation, and similar actions to the verb. In most cases the meaning of the reduplication construction can be predicted according to the meaning of the inputs.

Select Bibliography

Fromkin, V, Rodman, R & Hyams, Nina. *An Introduction to Language*. WADSWORTH CENAGE Learning. USA; 2013.

- Ghaniabadi, S., J. Ghomeshi & N. Sadat-Tehrani. Reduplication in Persian: A morphological Doubling Approach. Actes du congrès annuel de l'Association canadienne de linguistique 2006. Proceedings of 2006 Annual Conference of the Canadian Linguistic Association. 206; 1-15.
- Inkelas, Sh. & Zoll, Ch. Reduplication: Doubling in Morphology. Cambridge: Cambridge University Press; 2005.
- Inkelas, Sh. Reduplication. In Keith Brown (ed.). Encyclopedia of Languages and Linguistics. Vol. 10, second edition. Oxford. Elsevier. 2006; 417-419.
- Inkelas, Sh. The dual theory of reduplication. Linguistics. 2009; 46: 351– 401.
- Jensen, J. T.. Morphology: Word Structure in Generative Grammar. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins; 1990.
- Khanjan, A.R. & Alinezhad, B. A Morphological Doubling Approach to Full Reduplication in Persian. SKY Journal of Linguistics. 2010: 23: 169-198.
- Marantz, A. Re reduplication. Linguistic Inquiry. 1982; 13: 483–545.
- Mattes, V. Types of Reduplication: A Case Study of Bikol. V.16; 2014.
- Shibasaki, R. On the Grammaticalization of Verbal Reduplication in Japanese. The 7th International Cognitive Linguistics Conference. The University of California, Santa Barbara; 2001.

How to cite:

Dolatpour Lakeh T, Shabani SH. Total Reduplication in Tati within the Framework of Morphological Doubling Theory. *Zaban Farsi va Guyeshhay Irani*. 2023; 1(15): 115-142. DOI:10.22124/plid.2023.24625.1636

Copyright:

Copyright for this article is retained by the author(s), with first publication rights granted to *Zaban Farsi va Guyeshhay Irani (Persian Language and Iranian Dialects)*. This is an open-access article distributed under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution License (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>), which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, provided that the original work is properly cited.

فرایند دوگان‌سازی کامل در زبان تاتی در چارچوب نظریه دوگان‌سازی صرفی

طاهره دولت‌پور لاکه^۱

منصور شعبانی^۲

چکیده

دوگان‌سازی یکی از فرایندهای ساخت‌وازی است که در آن تمام یا بخشی از یک واژه برای اهدافی ساخت‌وازی تکرار می‌شود. این فرایند در بیشتر زبان‌ها دو نوع کامل و ناقص دارد. در این تحقیق می‌کوشیم تا انواع دوگان‌سازی کامل در زبان تاتی را براساس نظریه دوگان‌سازی صرفی اینکلوس و زول (۲۰۰۵) طبقه‌بندی کنیم و کارکردهای معنایی انواع دوگان‌سازی کامل را در این زبان تشخیص دهیم. این تحقیق از نوع توصیفی-تحلیلی، و داده‌های آن شامل حدود ۱۵۰ دوگان‌سازی کامل در زبان تاتی است که به روش کتابخانه‌ای جمع‌آوری شده‌اند. در گردآوری داده‌ها از شمّ زبانی نگارنده اول نیز استفاده شده‌است. در زبان تاتی دو نوع دوگان‌سازی کامل وجود دارد، دوگان‌سازی کامل نافزوده و افزوده که هرکدام زیرمجموعه‌های خردتری نیز دارند. در این زبان عناصری از مقوله‌های دستوری اسم، صفت، فعل، قید، گروه، نام‌آوا و صوت در دوگان‌سازی شرکت می‌کنند. دوگان‌ساخت‌ها در تاتی مفاهیمی مانند تداوم یک حالت یا استمرار در انجام یک عمل، کثرت، درنگ، افزایش و کاهش شدت را نشان می‌دهند.

واژگان کلیدی: دوگان‌سازی، زبان تاتی، نظریه دوگان‌سازی صرفی، اسم، شدت.

✉ tahereh.dolatpourl@yahoo.com

۱. کارشناس ارشد زبان‌شناسی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه گیلان، رشت،

ایران. (نویسنده مسؤل)

mshabani@guilan.ac.ir

۲. دانشیار زبان‌شناسی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه گیلان، رشت، ایران.

۱- مقدمه

صرفاً شاخه‌ای مهم در زبان‌شناسی است که ساختمان درونی واژه‌ها را بررسی می‌کند. در زبان‌های مختلف ساخت واژگان به روش‌های مختلفی انجام می‌شود که دوگان‌سازی^۲ یکی از آنهاست و در برخی از زبان‌ها مشاهده می‌شود (Fromkin & Rodman, 2013). دوگان‌سازی فرایندی صرفی است که در بعضی زبان‌ها زایایی بالایی دارد. در دوگان‌سازی گاه یک واژه کامل و گاه بخشی از آن تکرار^۳ می‌شود (Inkelas, 2006: 417)، بنابراین دوگان‌سازی را با توجه به اینکه تمام یا بخشی از واژه تکرار می‌شود به انواع مختلفی تقسیم می‌کنند. زبان‌شناسانی مانند ینسن^۴ (1990)، شقاقی (۱۳۶۷) و اینکلاس و زول^۵ (2005) آن را به دو نوع کامل^۶ و ناقص^۷ تقسیم‌بندی کرده‌اند. دوگان‌سازی کامل و ناقص هر کدام زیرمجموعه‌هایی نیز دارند. هر دوگان‌ساخت دارای دو بخش پایه^۸ و جزء مکرر^۹ است. پایه بخشی است که به‌طور کامل یا ناقص تکرار می‌شود و بخش تکرار شده جزء مکرر نامیده می‌شود.

دو رویکرد عمده به دوگان‌سازی وجود دارد. رویکرد اول رویکرد نسخه‌برداری واجی^{۱۰} است و مورد قبول مارانتز^{۱۱} (1982) است. مطابق این رویکرد، دوگان‌سازی فرایندی کاملاً واجی است که در آن مشخصه‌های واحدهای^{۱۲} واجی کپی می‌شود. همسانی واجی^{۱۳} بین پایه و جزء مکرر در این رویکرد برای انجام دوگان‌سازی ضروری است. در نظریه نسخه‌برداری واجی برای دوگان‌سازی محدودیت مجاورت^{۱۴} مطرح است، یعنی نباید بین پایه و جزء مکرر هیچ عنصری درج شود. در رویکرد دوم، دوگان‌سازی فرایندی صرفی در نظر گرفته می‌شود و در آن همسانی واجی اهمیت کمتری دارد. آنچه در این رویکرد اهمیت دارد همسانی معنایی-ساخت‌واژی است. مطابق این رویکرد در دوگان‌سازی مشخصه‌های صرفی-معنایی تکرار

-
1. Morphology
  2. Reduplication
  3. Repetition
  4. Jensesn, A.
  5. Inkelas, Sharon, Zoll, Cheryl
  6. Total reduplication
  7. Partial reduplication
  8. Base
  9. Reduplicant
  10. Phonological copying
  11. Marantz, A.
  12. Segments
  13. Phonological identity
  14. Proximity

می‌شود. رویکرد دوم رویکردی کامل‌تر است و محدودیت‌هایی مانند مجاورت و الزام همسانی واجی را در نظر نمی‌گیرد. بنابراین، قادر به توجیه دوگان‌ساخت‌های بیشتری است. در پژوهش حاضر به بررسی فرآیند واژه‌سازی دوگان‌سازی در یکی از زبان‌های کرانه جنوبی دریای خزر در چارچوب رویکرد دوم می‌پردازیم.

زبان تاتی یکی از زبان‌های ایرانی شمالی غربی است که در ایران در استان‌های گیلان، قزوین، اردبیل و زنجان به آن صحبت می‌شود (سبزه‌علی‌پور و ایزدی فر، ۱۳۹۳). گونه‌ای که در این تحقیق بررسی می‌شود تاتی رایج در بخش پایین بازار شهرستان رودبار در روستای لاکه است. شهرستان رودبار در جنوب استان گیلان قرار دارد و از جنوب به استان قزوین و از غرب به استان زنجان متصل است. در این شهرستان، علاوه بر تاتی، زبان‌های کردی، ترکی، لری و تالشی نیز رایج است. زبان تاتی که در رودبار به آن گویش رودباری نیز گفته می‌شود، به علت مجاورت اقوام مختلف دست‌خوش تغییراتی شده‌است و واژگان غیر تاتی نیز به آن وارد شده‌است. تلفظ واژه‌ها و گاه معنای آنها در مناطق مختلف رودبار با یکدیگر اندکی تفاوت دارد. در این تحقیق می‌کوشیم تا دوگان‌سازی کامل را در زبان تاتی بررسی و انواع مختلف آن را در چارچوب نظریه دوگان‌سازی صرفی^۱ اینکلاس و زول (2005) طبقه‌بندی کنیم. کارکردهای معنایی انواع دوگان‌سازی کامل نیز در این تحقیق بررسی می‌شود. پرسش‌های اصلی این تحقیق به شرح زیرند:

۱- انواع دوگان‌سازی کامل در زبان تاتی براساس نظریه دوگان‌سازی صرفی اینکلاس و زول (2005) کدام است؟

۲- کارکرد معنایی انواع دوگان‌سازی کامل در زبان تاتی چیست؟

مقاله پیش رو پنج بخش دارد. در بخش مقدمه به مرور فرآیند دوگان‌سازی و بیان توضیحاتی راجع به زبان تاتی پرداختیم، در ادامه، به مرور مطالعات در زمینه دوگان‌سازی در زبان‌های دیگر خواهیم پرداخت. سپس، چارچوب نظری این مطالعه شرح داده می‌شود و در بخش بعدی، براساس چارچوب نظری به تجزیه و تحلیل داده‌های تاتی پرداخته می‌شود و در بخش پایانی نتیجه‌گیری خواهیم کرد.

1. Morphological Doubling Theory (MDT)

۲- پیشینه تحقیق

در چند سال اخیر، زبان‌شناسان به بررسی دوگان‌سازی در بسیاری از زبان‌ها پرداخته‌اند. مطالعات در زمینه دوگان‌سازی در زبان‌های ایرانی و زبان‌های سایر خانواده‌های زبانی در چارچوب نظریه‌های مختلفی انجام شده‌است. دستورنویسان ایرانی مانند همایون فرخ (۱۳۹۹)، قریب و دیگران (۱۳۶۳)، شریعت (۱۳۷۰)، عماد افشار (۱۳۷۲)، نوبهار (۱۳۷۲)، خزائلی (۱۳۵۳) و مشکور (۱۳۵۰) نیز در مطالعات خود به دوگان‌سازی پرداخته‌اند. از مهم‌ترین تحقیقات در این زمینه در زبان فارسی می‌توان به شقاقی (۱۳۶۷) اشاره کرد که انواع دوگان‌سازی کامل و ناقص را در زبان فارسی طبقه‌بندی کرده و به ارائه فرمول برای همخوان‌ها و واژه‌های تشکیل‌دهنده دوگان‌ساخت‌های زبان فارسی پرداخته‌است. نتایج نشان داده که در زبان فارسی دوگان‌سازی کامل شامل انواع افزوده و نافزوده است و دوگان‌سازی ناقص شامل دوگان‌سازی ناقص پیشوندی و دوگان‌سازی ناقص پسوندی.

کلباسی (۱۳۷۱) با اشاره به ساخت اتباع و مجزا دانستن آن از دوگان‌سازی، به بررسی شش گروه از واژه‌های مکرر در زبان فارسی پرداخته‌است. وی برای هر ساخت اتباع دو بخش پایه و تابع را در نظر می‌گیرد و معتقد است که پایه که بخش اصلی اتباع است، از مقوله‌هایی مانند اسم، صفت یا نام‌آواست و تابع فاقد معناست یا در ساخت اتباع معنایی متفاوت از معنای اصلی خود پیدا کرده‌است.

غنی‌آبادی و همکاران (۲۰۰۶) با استفاده از نظریه دوگان‌سازی صرفی اینکلاس و زول (۲۰۰۵) سه نوع دوگان‌سازی سازی پژواکی^۱، تشدید^۲ و بی‌تفاوتی^۳ را در زبان فارسی بررسی کرده‌اند. آنان دوگان‌سازی پژواکی را شامل ترکیباتی می‌دانند که عمدتاً از اسم و گاه از صفت یا قید تشکیل شده‌اند و جزء مکرر از تغییر همخوان آغازین پایه به /m/ یا /p/ حاصل می‌شود. «کتاب متاب» نمونه‌ای از دوگان‌سازی پژواکی اسم است و «ظریف مریف/ ظریف پریف» و «نزدیک مزدیک/ نزدیک پردیک» نیز به ترتیب نمونه‌هایی از دوگان‌سازی صفت و قید. دوگان‌سازی تشدید حاصل تکرار پایه با افزودن کسره اضافه است. در این نوع دوگان‌سازی معمولاً صفت‌ها شرکت دارند، مانند «بی‌خیال بی‌خیال»، گاهی نیز اسم‌هایی که کاربرد صفت دارند شرکت می‌کنند، مانند «توپ توپ، بیست بیست». سومین نوع دوگان‌سازی که

-
1. Echo reduplication
  2. Intensive reduplication
  3. Indifference reduplication

غنی‌آبادی و همکاران بررسی کرده‌اند ساختاری است که سادات تهرانی (2003) آن را «ساختار بی تفاوتی که» می‌نامد و در آن پایه همیشه فعل است و می‌تواند در وجه، زمان و نمودهای مختلفی باشد و جزء مکرر حاصل تکرار کامل پایه است و بین پایه و جزء مکرر «که» درج می‌شود، مانند «رفتن که رفتن، جیغ زد که زد».

خانجان و علی‌نژاد (2010) سه نوع دوگان‌سازی کامل خالص، میانی و پایانی و ویژگی‌های نحوی و معنایی آن را در چارچوب نظریه دوگان‌سازی صرفی در زبان فارسی بررسی کرده‌اند. نتایج نشان می‌دهد که الگوی دوگان‌سازی در زبان فارسی شامل طیفی از عبارتهای زبانی از واژه تا ساختار کامل زبانی می‌شود و معنای آنها از معانی نمادین تا معانی اصطلاحی و استعاره‌ای متغیر است. عنصر میانجی که بین پایه و جزء مکرر درج می‌شود محدود به «تا، به، در، تو و آ» است و مشابه ساختار NPN در زبان انگلیسی است. آنان همچنین با تحلیل دوگان‌ساخت‌های کامل زبان فارسی در چارچوب نظریه دوگان‌سازی صرفی، کارآمدتر بودن این نظریه را نسبت به نظریه مارانتز (1982) نشان داده‌اند.

فیاضی (۱۳۹۲) با استفاده از طبقه‌بندی حیدرپور بیدگلی (۱۳۹۰) به بررسی و طبقه‌بندی دوگان‌سازی در زبان گیلکی پرداخته و در این تحقیق از اصطلاح تکرار استفاده کرده‌است. داده‌های این تحقیق ۱۸۵ واژه مکرر از نوع دوگان‌سازی کامل و ۷۰ واژه از انواع دوگان‌سازی ناقص بوده‌است و به دو روش اسنادی و میدانی جمع‌آوری شده‌اند. نتایج بیان می‌کند که در زبان گیلکی تکرار کامل شامل تکرار کامل نافزوده، تکرار کامل افزوده و تکرار پژواکی است و تکرار ناقص دو نوع پسوندی و پیشوندی دارد. واژه‌های شرکت‌کننده در دوگان‌ساخت‌های گیلکی ممکن است تک‌هجایی، دوهجایی، سه‌هجایی و در یک مورد چهارهجایی باشند.

امینی (۱۳۹۳) به بررسی فرآیند دوگان‌سازی در زبان ترکی در چارچوب نظریه مارانتز (۱۹۸۲) پرداخته‌است. داده‌های تحقیق وی از متون مختلف ترکی استانبولی یا گفت‌وگو با گویشوران این زبان جمع‌آوری شده‌است. نتایج نشان می‌دهد که در زبان ترکی دوگان‌سازی کامل شامل دو نوع نافزوده و اتباع است. در این زبان گونه خاصی از دوگان‌سازی ناقص وجود دارد که بر دسته‌ای از صفت‌های ترکی و تعداد کمی از قیده‌ها اعمال می‌شود و از معدود مواردی در ترکی است که در ساخت‌واژه پیشوند به‌کار می‌رود. امینی معتقد است که با توجه به واجی که میان بخش دوگان‌سازی شده و بخش پایه قرار می‌گیرد، می‌توان نوع خاصی از دوگان‌سازی ناقص در این زبان را با ارائه فرمول تبیین کرد.

شیخ سنگ‌تجن (۱۳۹۶) دوگان‌سازی را در زبان تالشی - از زبان‌های ایرانی شمال غربی - بررسی کرده و نظریه کافمن (۲۰۱۵) را چارچوب قرار داده‌است. وی کاربرد انواع تکرار را در این زبان مشخص و هجاهای شرکت‌کننده در این فرایند را به‌لحاظ آوایی تحلیل کرده‌است. داده‌های این تحقیق توصیفی-تحلیلی شامل ۲۸۱ واژه مکرر در زبان تالشی است که به دو روش میدانی و اسنادی جمع‌آوری شده‌است. نتایج تحقیق نشان می‌دهد که در این زبان سه نوع تکرار کامل، ناقص و وزین وجود دارد و تکرار کامل فراوانی بیشتری دارد. در زبان تالشی دوگان‌سازی برای بیان مفاهیمی مانند شدت، کثرت، افزایش، جامعیت، مشابهت و بی‌هدفی به کار می‌رود. در واژه‌های تک‌هجایی ساخت CVC بیشترین فراوانی را دارد.

در زبان‌های غیرایرانی نیز مطالعات بسیاری در دوگان‌سازی شده‌است که از بین آنها می‌توان به ابی^۱ (۱۹۹۰) اشاره کرد. وی به بررسی دوگان‌سازی در زبان‌های خانواده تیبِتو برمن^۲ پرداخته‌است. در این خانواده زبانی دوگان‌سازی تک‌واژ یا واژه برای ساخت واژه‌های جدید و بیان مفاهیم دستوری مختلف به سه روش انجام می‌شود: دوگان‌سازی پژواکی، ترکیب و دوگان‌سازی واژه‌ای که می‌توانند کامل یا ناقص باشد. ابی تنها به بررسی نوع سوم دوگان‌سازی، یعنی دوگان‌سازی واژه‌ای پرداخته‌است. در این زبان‌ها برخی از قیدها از دوگان‌سازی فعل ایجاد می‌شوند و برای بیان وجه‌های هم‌زمانی، تداوم، تکرار و درنگ استفاده می‌شوند.

شیباساکی^۳ (۲۰۰۱) به بررسی دستوری‌شدگی^۴ دوگان‌سازی فعل در زبان ژاپنی پرداخته‌است. در ژاپنی دوگان‌سازی فعل، صفت، اسم، قید و اندیش‌آوا^۵ وجود دارد که ممکن است کامل یا ناقص باشند. دوگان‌سازی فعل‌ها در ژاپنی شامل دو نوع اسمی و قیدی است. شیباساکی فقط جنبه‌های درزمانی^۶ دوگان‌سازی قیدی فعل‌ها را بررسی کرده‌است. شیباساکی برای گردآوری داده‌های این تحقیق از متون پنج دوره تاریخی از ژاپنی باستان تا انتهای قرن بیستم استفاده کرده‌است. نتایج این بررسی نشان می‌دهد که در طول زمان فعل‌ها تمایل به قید شدن پیدا کرده‌اند، اما تمایل به قیدشدگی فقط در گروه خاصی از فعل‌ها

1. Abbi, A.

2. Tibeto Burman Languages

3. Shibasaki, R.

4. Grammaticalization

5. Ideophone

6. Diachronic

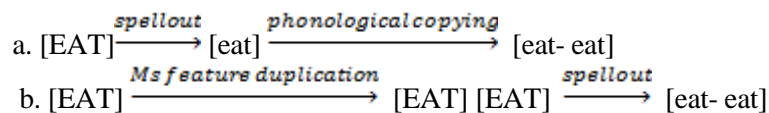
دیده می‌شود. به‌عنوان مثال، فعل‌های مرتبط با احساسات تمایل بیشتری به قید شدن داشته‌اند. در دوگان‌سازی قیدی فعل‌ها در ژاپنی علاوه بر مقولۀ دستوری فعل، معنا و کارکرد آن نیز دچار تغییر می‌شود و تغییرات آوایی نیز در آن رخ می‌دهد.

فرایندی اوتان^۱ (2020) به بررسی دوگان‌سازی و سه‌گان‌سازی^۲ در زبان یروبا^۳ پرداخته‌است. این تحقیق نشان داد که در یروبا دوگان‌سازی بیانگر تأکید و سه‌گان‌سازی بیانگر تأکید بیشتر و قوی‌تر است. نوع دیگری از دوگان‌سازی و سه‌گان‌سازی در این زبان وجود دارد که به ترتیب نشان‌دهنده صفت مقایسه‌ای و صفت برترین هستند. سومین نوع دوگان‌سازی برای بیان روابط خانوادگی و سومین نوع سه‌گان‌سازی برای بیان نسبت‌های دورتر خانوادگی استفاده می‌شود. از دیگر نتایج این تحقیق این است که دوگان‌سازی و سه‌گان‌سازی در زبان یروبا در سطح عبارت‌ها نیز عمل می‌کند و سه‌گان‌سازی همیشه حاصل دوگان‌سازی است، اما برعکس آن ممکن نیست.

۳- چارچوب نظری

به‌طور کلی دو دیدگاه در مورد دوگان‌سازی وجود دارد: رویکرد واجی و رویکرد ساخت‌واژی (دوگان‌سازی ویژگی‌های صرفی - معنایی). مارانتز (1982) یکی از مطرح‌ترین افرادی است که پیرو رویکرد واجی است و نظریه‌ای واجی برای تحلیل دوگان‌سازی ارائه کرده‌است که آن را نظریۀ نسخه‌برداری واجی می‌نامند. این نظریه دیدگاهی کاملاً واجی به دوگان‌سازی دارد و آن را فرایندی واجی می‌داند که در آن مشخصه‌ها، سازه‌های وزن‌دار یا بخش‌های پایه تکرار می‌شود، مانند مثال زیر:

(۱)

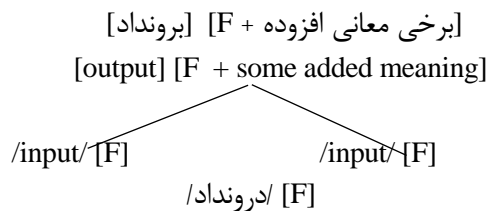
آنچه در این نظریه اهمیت دارد همسانی واجی دو جزء دوگان‌ساخت‌ها (پایه و جزء مکرر) است. مطابق این نظریه، پایه و جزء مکرر باید همجوار باشند و بین آنها عنصری درج نشده

1. Friday-Otun, Joseph, O.
2. Triplication
3. Yoruba

باشد. به کپی‌سازی واجی دوگان‌سازی جبرانی نیز گفته می‌شود. این فرایند با اهداف ساخت‌واژی صورت نمی‌گیرد، بلکه نیاز به دروندادهایی کاملاً واجی محرک رخ دادن آن دارد، به‌عنوان مثال نیاز به همگون‌سازی^۱. کپی‌سازی واجی برای رعایت محدودیت‌های واجی انجام می‌گیرد تا باعث موزون شدن بیشتر درونداد نسبت به حالتی خارج از دوگان‌ساخت شود (Inkelas, 2008: 352).

اینکلاس و زول (2005) به رویکرد واجی و محدودیت‌های آن واکنش نشان دادند و مدلی برای تحلیل دوگان‌ساخت‌ها معرفی کردند که کاملاً متفاوت است. در این مدل که نظریه دوگان‌سازی صرفی نام دارد، هر دوگان‌ساخت شامل دو دختر (معادل پایه و جزء مکرر در نظریه واجی) است که شامل اطلاعات ساخت‌واژی و معنایی یکسان هستند. در این نظریه فرضیه‌ای مهم وجود دارد که بیان می‌کند که دخترها از یکدیگر مستقل هستند، اما در سطح معنایی همسان‌اند. همسانی واجی بین دخترها در این نظریه اهمیت بسیار کمی دارد و در مراحل بعدی با فرایندهای همواجی حاصل می‌شود (Mattes, 2014: 30-31).

نظریه دوگان‌سازی صرفی برای تمام دوگان‌ساخت‌ها طرحواره‌ای ارائه می‌کند که در آن دو دختر به عنوان دو درونداد فرایند هستند و یک گره مادر وجود دارد که برونداد فرایند یا همان دوگان‌ساخت است. دو دختر باید مشخصه‌های صرفی-نحوی یکسانی داشته باشند، اما وجود همسانی واجی الزامی نیست. نمودار (۱) بیانگر رابطه بین دو دختر و گره مادر است:

نمودار بالا نشان می‌دهد که با انتخاب مضاعف یک ساخت صرفی مانند ستاک، ریشه یا واژه کامل، دوگان‌سازی رخ می‌دهد. برای معنای ساخت‌ها در دوگان‌سازی یک فرضیه صفر طبیعی وجود دارد که مطابق آن معنای گره مادر عملکردی کاملاً نمادین از معنای دو

1. Assimilation

دخترش است. مثلاً دوگان‌سازی در اسم‌ها مفهوم جمع، در افعال تکرارشوندگی^۱ یا عملکرد جمعی^۲ و در صفت‌ها و قیده‌ها مفهوم شدت^۳ دارد (Inkelas & Zoll, 2005: 13). اینکلاس و زول (2005: 22) برای واضح شدن تمایز میان نظریه خودشان و نظریه نسخه‌برداری واجی چهار معیار معرفی کرده‌اند:

الف) نسخه‌برداری واجی به دنبال اهداف واجی ایجاد می‌شود، اما دوگان‌سازی صرفی اهداف صرفی و ساخت‌واژی دارد.

ب) نسخه‌برداری واجی محدودیت مجاورت دارد، یعنی نزدیک‌ترین واحد را کپی می‌کند، اما در دوگان‌سازی صرفی شرط همجواری مطرح نیست.

ج) نسخه‌برداری واجی تنها بر واحدهای منفرد واجی عمل می‌کند، اما دوگان‌سازی صرفی کل یک سازه ساخت‌واژی را تحت تأثیر قرار می‌دهد.

د) در نسخه‌برداری واجی همسانی واجی بین دو نسخه (پایه و جزء مکرر) ضروری است، اما در دوگان‌سازی صرفی همسانی معنایی اهمیت دارد و همسانی واجی از نتایج ثانویه همسانی معنایی است و حتی ممکن است ایجاد نشود.

۴- تجزیه و تحلیل داده‌ها

در این بخش به ارائه و معرفی انواع دوگان‌ساخت‌های کامل زبان تاتی با توجه به طبقه‌بندی اینکلاس و زول (2005) خواهیم پرداخت و داده‌های زبان تاتی را با مثال ارائه خواهیم کرد. داده‌های این تحقیق شامل حدود ۱۵۰ دوگان‌ساخت کامل در زبان تاتی است که به روش کتابخانه‌ای و با مراجعه به فرهنگ تاتی رودبار (برهانی نیا، ۱۳۹۶) گردآوری شده‌است. شمّ زبانی نویسنده اول نیز در جمع‌آوری داده‌ها و مثال‌ها دخیل بوده‌است.

۴-۱- فرآیند دوگان‌سازی

دوگان‌سازی فرآیندی صرفی است که برای ساخت واژه‌های جدید در زبان‌های مختلف استفاده می‌شود و در آن یک تکواژ یا بخشی از آن برای بیان یک مقوله ساخت‌واژی تکرار می‌شود (Jensen, 1990: 68). دوگان‌ساخت‌ها را براساس نوع فرآیندی که در آنها انجام

---

1. Iterativity
2. Pluractionality
3. Intensity

شده‌است می‌توان در تاتی به دو نوع کامل و ناقص تقسیم کرد. در دوگان‌سازی کامل کل یک تکواژ تکرار می‌شود، اما در دوگان‌سازی ناقص تنها بخشی از تکواژ تکرار می‌شود. در این مقاله دوگان‌سازی کامل و انواع آن در تاتی بررسی شده‌است.

۴-۲- دوگان‌سازی کامل

دوگان‌سازی کامل فرایندی است که در آن پایه و جزء مکرر یکسان هستند و جزء مکرر کپی کاملی از پایه است (Inkelas, 2006: 417). نظریه دوگان‌سازی صرفی فرایند دوگان‌سازی کامل را شامل دو درونداد یا دو دختر می‌داند که به لحاظ مشخصه‌های معنایی و نحوی همسان هستند. افراد زیادی به طبقه‌بندی انواع دوگان‌سازی در زبان‌های مختلف پرداخته‌اند. به‌عنوان نمونه شقاقی (۱۳۷۶) دوگان‌سازی کامل را شامل دوگان‌سازی کامل نافزوده، افزوده و پژواکی در نظر می‌گیرد، اما چارچوب نظری تحقیق او نظریه دوگان‌سازی صرفی اینکلاس و زول (۲۰۰۵) است، بنابراین طبیعی است که تفاوت‌هایی بین طبقه‌بندی دوگان‌سازی کامل زبان تاتی در این تحقیق با دوگان‌سازی کامل سایر زبان‌های ایرانی که بر اساس طبقه‌بندی شقاقی (۱۳۷۶) بوده‌اند وجود داشته باشد.

مطابق نظریه دوگان‌سازی صرفی اینکلاس و زول (2005)، دوگان‌سازی کامل دو نوع دارد: نافزوده و افزوده، و با توجه به مقوله دستوری پایه دوگان‌سازی کامل نافزوده را در هفت زیرمجموعه می‌توان تقسیم کرد:

- دوگان‌سازی کامل نافزوده اسم
- دوگان‌سازی کامل نافزوده صفت
- دوگان‌سازی کامل نافزوده قید
- دوگان‌سازی کامل نافزوده نام‌آوا
- دوگان‌سازی کامل نافزوده فعل
- دوگان‌سازی کامل نافزوده گروه
- دوگان‌سازی کامل نافزوده جمله

این نظریه دوگان‌سازی کامل افزوده را به دو دسته افزوده میانی و افزوده پایانی تقسیم می‌کند. در دوگان‌سازی کامل افزوده یک تکواژ دستوری وجود دارد که بین پایه و جزء مکرر یا پس از جزء مکرر درج می‌شود. در بخش‌های بعدی ابتدا به بررسی و توصیف دوگان‌سازی

کامل نافزوده و سپس دوگان‌سازی کامل افزوده در زبان تاتی می‌پردازیم. همچنین در هر بخش مقوله دستوری دوگان‌ساخت‌ها مشخص و کارکردهای معنایی هر نوع از دوگان‌ساخت‌ها بررسی می‌شود و برای هر نوع از دوگان‌سازی کامل نمونه‌هایی ارائه می‌شود.

۴- ۲- ۱- دوگان‌سازی کامل نافزوده

در دوگان‌سازی کامل نافزوده فقط پایه تکرار می‌شود. این فرآیند می‌تواند منجر به ایجاد واژه‌هایی با مقوله‌های اسم، صفت، قید، اسم صوت/ نام‌آوا، صوت، گروه و جمله شود (شقاقی ۱۳۷۹: ۵۲۵). «کم‌کم» و «بیربیر» نمونه‌هایی از دوگان‌سازی کامل نافزوده در زبان فارسی و تاتی هستند. در این فرآیند پایه و جزء مکرر می‌توانند به مقوله‌های مختلفی تعلق داشته باشند. بنابراین، انواع دوگان‌سازی کامل نافزوده در زبان تاتی شامل دوگان‌سازی کامل نافزوده اسم، صفت، قید، فعل، گروه، صوت و نام‌آوا هستند. در بعضی دوگان‌ساخت‌ها درونداها و برون داد همگی به یک مقوله دستوری تعلق دارند، مانند «جِکَلَه جِکَلَه» به معنای «فریاد و جیغ و زاری» که هم درونداها و هم برون داد اسم هستند. گاهی نیز ممکن است برون داد و درونداها متعلق به مقوله‌های دستوری متفاوتی باشند، برای مثال واژه «خَنده- خَنده» شامل دو درون داد (خنده+خنده) است که اسم هستند، اما برون داد یا دوگان‌ساخت نهایی قیدی است به معنای «خندان». در تاتی دوگان‌سازی کامل نافزوده برای بیان مفاهیمی مانند کثرت، درنگ، شدت و تداوم پایه استفاده می‌شود.

۴- ۲- ۱- دوگان‌سازی کامل نافزوده اسم

در این نوع از دوگان‌سازی کامل نافزوده، پایه اسم است، اما برون داد می‌تواند علاوه بر اسم، قید یا صفت نیز باشد. بنابراین، دوگان‌سازی کامل نافزوده از نوع اسم براساس مقوله دستوری برون داد سه الگو دارد. اولین الگو به صورت زیر است و ۱۳ مورد از داده‌های این تحقیق دوگان‌ساخت‌های متعلق به این الگو است.

الف) اسم + اسم ← اسم

در دوگان‌ساخت‌های این الگو دو درون داد یک سازه صرفی اسمی هستند و برون داد نیز اسم است. این نوع دوگان‌ساخت‌ها بیانگر مفاهیمی مانند تداوم، شدت و درنگ هستند. جدول (۱) شامل دوگان‌ساخت‌های این الگو است.

جدول ۱- دوگان‌سازی کامل نافزوده اسم - نوع اول

ترجمه فارسی	آوانگاری	دوگان ساخت
لولو	oxa oxa	اُخَاخَا
گَزگَز	bir bir	بیربیر
لرزش	parka parka	پَرکَه پَرکَه
ته‌دیگ	ton ton	تُن تُن
داد و فریاد	dzekla dzekla	چِکَلَه چِکَلَه
تعلل و درنگ	das das	دَس دَس
گریه و زاری	zar zar	زارزار
کناره	kenar kenar	کِنَار کِنَار
قلقلک	gili gili	گیلی گیلی
جست‌وخیز	vaz vaz	وازواز
پرحرفی	ver ver	وَر وَر
آغوش	var var	وَر وَر
گریه	vi vi	وی‌وی

در مثال‌های زیر کاربرد این دوگان‌ساخت‌ها در جملات مشخص شده‌است.

(۲)

- a. one pa **bir bir** kona. پایش گَزگَز می‌کند.
 b. hote **ver ver** kona. همچنان پرحرفی می‌کند.
 c. haqze **das das** bokord ta der aba. اینقدر درنگ کرد تا دیر شد.

(ب) اسم + اسم ← صفت

دوگان‌ساخت‌های این گروه شامل دو دختر از مقوله اسم هستند که برون‌دادی از جنس صفت ایجاد می‌کنند. این نوع دوگان‌ساخت‌ها برای بیان مفاهیم کثرت و شدت به کار می‌روند. در جدول (۲) دوگان‌ساخت‌های این نوع که ۱۴ مورد از داده‌هایند، ذکر شده‌اند.

جدول ۲- دوگان‌سازی کامل نافزوده اسم - نوع دوم

ترجمه فارسی	آوانگاری	دوگان ساخت
حبه‌حبه/ برای انگور به کار می‌رود	ezgela ezgela	اَزگَلَه اَزگَلَه
دانه‌دانه/ دانه‌های بزرگ و سنگین برف	pete Pete	پِتِه پِتِه
خیلی کوچک	pers pers	پِرِس پِرِس

پرسنگ پرسنگ	perseng perseng	خوشه خوشه / خوشه‌های کوچک انگور
پَل پَل	pal pal	تکه تکه
تکس تکس	tekes tekes	پاره پاره
دُن دُن	don don	دانه دانه
رِسَه رِسَه	resa resa	رشته رشته
رِگَه رِگَه	rekka rekka	راه راه
رِیَه رِیَه	rija riya	ردیف ردیف
شَبَق شَبَق	ʃabaq ʃabaq	برق برقی، درخشان
قَاج قَاج / خَاج خَاج	qatʃqatʃ/xadʒxadʒ	شکافته شده، ترک دار
گَلَه گَلَه	gela gela	دانه دانه
مِیَنجِیر مِیَنجِیر	mindʒir mindʒir	ذره ذره، خیلی کوچک

(۳)

a. me ʃelar **rekke rekke** ba. شلوارم راه راه بود.b. supe dela **rese rese** mi daba. داخل سوپ رشته رشته مو بود (پُر از تارهای مو بود).

(ج) اسم + اسم ← قید

این نوع دوگان ساخت‌ها ۱۶ مورد از داده‌های تحقیق‌اند و در جدول (۳) آمده‌اند. این دوگان ساخت‌ها مفاهیمی چون شدت، کثرت، کاهش و افزایش کمیت را بیان می‌کنند. جدول ۳- دوگان سازی کامل نافروده اسم- نوع سوم

دوگان ساخت	آوانگاری	ترجمه فارسی
پاتیل پاتیل	patil patil	قابلمه قابلمه
پرس پرس	pers pers	ذره ذره، کم کم
پتِه پتِه	pete pete	تکه تکه / تکه‌های بزرگ
تکِناتِکِنَا	tekena tekema	جرعه جرعه، قطره قطره
جَفْتَه جَفْتَه	dʒefta dʒefta	جفت جفت
خَرَبار خَرَبار	xarvar xarvar	زیاد زیاد
خَنده خَنده	xanda xanda	خنده کنان
شَفَه شَفَه	ʃeqqa ʃeqqa	تکه تکه / تکه‌های بلند

فُج فُج	fodʒ fodʒ	گروه گروه
کُله کُله	kole kole	تکه تکه
کندال کندال	kandal kandal	تکه تکه / تکه‌های بزرگ
گوآل گوآل	gual gual	زیاد زیاد
لاقه لاقه	laqə laqə	گونی گونی
لوار لوار	lavar lavar	تکه تکه
مِشت مِشت	mest mest	مُشت مُشت
مینجیر مینجیر	mindʒir mindʒir	ذره ذره

(۴)

- a. **pers pers qaza xora.** کم کم غذا می خورد.
 b. **laqa laqa baqla orde bazar.** کیسه کیسه لوبیا می آورد به بازار.
 c. **gual gual pil xardʒ kona.** خیلی پول خرج می کند.

۴-۲-۱-۲- دوگان سازی کامل نافزوده صفت

دوگان سازی کامل نافزوده صفت در تاتی، با توجه به مقوله دستوری برونداد دو الگوی مختلف دارد. در الگوی اول دروندادها و نیز برونداد صفت هستند، اما در الگوی دوم دو درونداد صفت و برونداد قید است. دوگان ساخت‌های این گروه نشان دهنده مفهوم شدت هستند. این نوع دوگان سازی نسبت به نوع اسمی آن کمترند و ۱۱ مورد از داده‌های تحقیق‌اند که پنج مورد از الگوی اول و شش مورد از الگوی دوم ایجاد می‌شوند.

الف) صفت + صفت ← صفت

جدول ۴- دوگان سازی کامل نافزوده صفت - نوع اول

ترجمه فارسی	آوا نگاری	دوگان ساخت
پاره پاره	para para	پاره پاره
پاره پاره	der der	دردرد
باریک و نازک	resebariki resebariki	رِسِه باریکی رِسِه باریکی
سوراخ سوراخ / پاره	sulaq sulaq	سولاغ سولاغ
بیخود و بی جهت	hatʃi hatʃi	هَچِی هَچِی

در دوگان‌ساخت‌های این الگو، معنای برونداد با معنای دروندادها قابل پیش‌بینی است.
(۵)

- a. one javi **der der** abie. پیراهنش پاره شده‌است.
b. savzion **resebariki resebariki** on. سبزی‌ها خیلی نازک هستند.

(ب) صفت + صفت ← قید

جدول ۵- دوگان‌سازی کامل نافزوده صفت- نوع دوم

ترجمه فارسی	آوانگاری	دوگان‌ساخت
با صدای بلند	beland beland	بَلَنْدِ بَلَنْد
از جلوتر	piʃ piʃ	پیش پیش
سریع	ton ton	تُن تُن
زودبزه‌زود	zi zi	زی زی
جداگانه	sifa sifa	سیفاسیفا
بافاصله	gelef gelef	گِلِف گِلِف

(۶)

- a. **beland beland** lave kona. با صدای بلند صحبت می‌کند.
b. on **piʃ piʃ** beʃa. او زودتر رفت.
c. **ton ton** xo maʃqa beneveʃt. سریع مشقش را نوشت.

۴-۲-۱-۳- دوگان‌سازی کامل نافزوده قید

دوگان‌سازی کامل نافزوده قید فقط یک الگو دارد که در آن دروندادها قید هستند و مشخصه‌های معنایی و واجی یکسانی دارند و بروندادی از نوع قید ایجاد می‌کنند که نشان-دهنده مفاهیمی مانند شدت، استمرار و تدریجی بودن عمل هستند.

قید + قید ← قید

این الگو فراوانی چندانی ندارد و چهار مورد زیر در جدول (۶) در میان داده‌ها موجود بوده‌است.

جدول ۶- دوگان‌سازی کامل نافزوده قید

ترجمه فارسی	آوانگاری	دوگان ساخت
گریان	bermon bermon	بِرْمَن بِرْمَن
کم‌کم	kem kem	کِم کِم
به تدریج، به آهستگی	vardara vardara	وَوَرَدَرَا وَوَرَدَرَا
یواش یواش	jevajf jevajf	یِوآش یِوآش

(۷)

a. jevajf jevajf te dasta bor jer. دستت را یواش یواش پایین بیاور.

b. bermon bermon boma madresa. گریان به مدرسه آمد.

۴- ۲- ۱- ۴- دوگان‌سازی کامل نافزوده نام‌آوا

نام‌آوا به لفظی گفته می‌شود که برگرفته از صداهای طبیعت، مانند صدای حیوانات، صدای آب، صوت خواندن یا راندن حیوانات، صدای به هم خوردن اشیا و... است. لفظ و معنای نام‌آوا ارتباطی طبیعی با یکدیگر دارند. دوگان‌سازی کامل نافزوده نام‌آوا در زبان تاتی فقط یک الگو دارد و در آن مشخصه‌های معنایی و ساخت‌واژی دو درون‌داد که نام‌آوا هستند تکرار می‌شود و برون‌داد نیز نام‌آوا است. در جدول (۷)، ۲۷ مورد از دوگان‌ساخت‌های این گروه را می‌بینید.

جدول ۷- دوگان‌سازی کامل نافزوده نام‌آوا

ترجمه فارسی	آوانگاری	دوگان ساخت
صدای درگوشی صحبت کردن	pitʃi pitʃi	پیچی پیچی
صدای موتور	ter ter	تِر تِر
صدای کوبیدن در	taq taq	تَق تَق
صدای سرفه	toq toq	تُق تُق
صدای تخته یا شل شدن اتصالات	dʒer dʒer	جِر جِر
صدای سوختن غذا	dʒez dʒez	جِر جِر
صدای زنگوله	dʒiring dʒiring	جیرینگ جیرینگ
صدای جوشیدن غذا در قابلمه	tʃep tʃep	چپ چپ
صدای ریختن آب اندک	tʃer tʃer	چِر چِر
صدای گرفتگی گلو	xer xer	خِر خِر

خُرْخُرْ	xor xor	صدای خُرُوف
خِسِ خِسِ	xes xes	صدای گرفتگی سینه
خِشِ خِشِ	xɛʃ xɛʃ	صدای برگ و چیزهای خشک
دِرِ دِرِ	der der	صدای پاره شدن پارچه
شَارِ شَارِ	ʃar ʃar	صدای خنده / صدای ریختن آب از ارتفاع
غَارِ غَارِ	qar qar	صدای ریختن سنگ
غُرْ غُرْ	qor qor	صدای شکم
غُرْغُرْ	qeʒ qeʒ	صدای کفش چرمی هنگام راه رفتن
فِرِ فِرِ	fer fer	صدای آتش
فِشِ فِشِ	feʃ feʃ	صدای مار
قِرِ قِرِ	qer qer	صدای مرغ
قُلْ قُلْ	qol qol	صدای جوشیدن آب
کِرِ کِرِ	kera kera	صدای خنده
کُورُجِ کُورُجِ	kurudʒ kurudʒ	صدای جویدن خوراکی‌های سفت
گُرْ گُرْ	gor gor	صدای زبانه آتش
گَمَهْ گَمَهْ	goma goma	صدای نامفهوم همهمه
هَارِ هَارِ	har har	صدای خنده بلند
هَرِ هَرِ	her her	صدای خنده

(۸)

- a. qatoq ta sob tʃep tʃep bokord. خورشید تا صبح با شعله کم به آرامی جوشید.
- b. bargon xoʃk abijan xɛʃ xɛʃ konon. برگ‌ها خشک شده‌اند و خش‌خش می‌کنند.
- c. sarma boxorde one galu xer xer kona. او سرما خورده و گلویش گرفته‌است (خِرْخِرْ می‌کند).

۴-۲-۱-۵- دوگان سازی کامل نافزوده صوت

صوت، هر نوع صدایی است که به دلایل مختلف به کار می‌رود، اما نام‌آواها صداهای تقلیدی از طبیعت‌اند. در جدول (۸)، ده نمونه از دوگان‌ساخت‌های زبان تاتی را می‌بینید که از دوگان‌سازی صوت حاصل شده‌اند. دو درونداد این دوگان‌ساخت‌ها هیچ‌گاه تنها به کار نمی‌رود و تنها در دوگان‌ساخت به‌عنوان صوتی استفاده می‌شود که کاربردهایی همچون هدایت کودکان یا حیوانات دارد یا برای تمسخر به کار می‌رود.

جدول ۸- دوگان‌سازی کامل نافزوده صوت

ترجمه فارسی	آوانگاری	دوگان ساخت
صوتی برای راه بردن بچه‌ها	ta ta	تاتا
صوتی برای هدایت پرندگان	tit tit	تیت‌تیت
صوتی برای هدایت پرندگان	dʒa dʒa	جاجا
صوتی برای هدایت گوسفندان	tʃaj tʃaj	چی‌چی
صوتی برای خواباندن مرغ کرچ	xos xos	خُس خُس
صوتی برای نشان دادن صدای ناشی از ناتوانی	zik zik	زیک‌زیک
صوتی برای صدا کردن پرندگان	kidʒ kidʒ	کیچ‌کیچ
صوتی برای راندن حیوانات	kiʃ kiʃ	کیش‌کیش
صوتی برای تمسخر (کودکانه)	lija lija	لیالیا
صوتی برای هدایت گاو نر موقع شخم زدن	hal hal	هَل هَل

۴-۲-۱-۶- دوگان‌سازی کامل نافزوده فعل امر

در زبان تاتی صرفاً فعل‌های مفرد در وجه امری در دوگان‌سازی شرکت می‌کنند. این نوع دوگان‌سازی با توجه به مقوله دستوری برون‌داد دو الگو دارد. در الگوی اول دو فعل امر برون‌داده از مقوله اسم تولید می‌کنند و در دومین الگو، برون‌داد قید است.

الف) فعل امر + فعل امر ← اسم

جدول ۹ - دوگان‌سازی کامل نافزوده فعل امر - نوع اول

ترجمه فارسی	آوانگاری	دوگان ساخت
بکش‌بکش	akaʃ akaʃ	آکش‌آکش
جست‌وخیز	uvaz uvaz	اووز‌اووز
پنهان‌کاری	dʒabeda dʒabeda	جابدّه‌جابدّه
هوای بارانی	betʃer betʃer	بچر‌بچر
برش	barkon barkon	برکن‌برکن
زدو خورد	bezen bezen	بزن‌بزن
کشت‌وکشتار	bokof bokof	بکش‌بکش
بارش مداوم باران	bevar bevar	بوار‌بوار
هوای سوزان و داغ	busudʒ busudʒ	بوسوج‌بوسوج

بوکوبوکو	buku buku	بکوب‌بکوب
دَوَرَدَوَر	davaz davaz	خیز و شتاب

درونداد اول در تمام این دوگان‌ساخت‌ها فعل امر مفرد است. برونداد نهایی این فرایند اسم است و در جمله در جایگاه اسم به کار می‌رود و نشان‌دهنده شدت یا تداوم یک حالت است، مانند نمونه‌های زیر:

(۹)

a. pajize hava **betfer betfer** hasta. هوای پاییز مدام بارانی است.

b. han **busudz busudze** dela bejijan mosaferat. در این هوای داغ به مسافرت رفته‌اند.

(ب) فعل امر + فعل امر ← قید

جدول ۱۰- دوگان‌سازی کامل نافزوده فعل امر- نوع دوم

ترجمه فارسی	آوانگاری	دوگان ساخت
پُرسان پُرسان	apers apers	آپرس آپرس
با زور و فشار	oxos oxos	أخس أخس
دوان دوان	bedav bedav	بَدَوَبَدَو
صدازنان	daxon daxon	داخُن داخُن

در این الگو نیز درونداد دوم تکرار کاملی از درونداد اول است، اما در این الگو برونداد قید است و برای توصیف چگونگی انجام عملی به کار می‌رود.

(۱۰)

a. ra balad nebam, **apers apers** bomam. مسیر را بلد نبودم، پرسان پرسان آمدم.

b. **bedav bedav** boma amena hali bokona. دوان دوان آمد تا به ما اطلاع دهد.

۴- ۲- ۱- ۷- دوگان‌سازی کامل نافزوده گروه

در این نوع دوگان‌سازی یک گروه در دوگان‌ساخت شرکت می‌کند و کاملاً دوگان‌سازی می‌شود. در زبان تاتی دو نوع دوگان‌سازی کامل نافزوده گروه وجود دارد. در نوع اول، دو گروه نحوی دروندادهای این فرایند هستند و در نوع دوم، دروندادها یک عدد هستند که قبل از

«تا»، «گله» یا «نفر» می‌آیند. هر دو الگوی این نوع دوگان‌سازی مفهوم آهستگی و تداوم را نشان می‌دهند.

الف) گروه + گروه - قید

جدول ۱۱- دوگان‌سازی کامل نافزوده گروه- نوع اول

ترجمه فارسی	آوانگاری	دوگان ساخت
پاورچین پاورچین	pautʃin pautʃin	پاوپچین پاوپچین
با تعلق و کندی	das usin das usin	دَس اوسین دَس اوسین

(۱۱)

a. pautʃin pautʃin boma ta xone peft. پاورچین پاورچین به پشت خانه آمد.

b. das usin das usin kar kona. با تعلق و کندی کار می‌کند.

دو درونداد این دوگان‌ساخت‌ها گروه نحوی هستند و برونداد این فرایند قید و بیانگر حالت انجام کار است. این الگو فراوان نیست و تنها دو مورد در داده‌ها وجود داشت. مفاهیم معنایی برونداد حاصل مفاهیم معنایی دروندادهاست.

ب) عدد + تا / گله / نفر + عدد + تا / گله / نفر - قید / صفت

جدول ۱۲- دوگان‌سازی کامل نافزوده گروه- نوع دوم

ترجمه فارسی	آوانگاری	دوگان ساخت
دوتا دوتا	dota dota	دوتا دوتا
دوتا دوتا	dogela dogela	دوگله دوگله
سه نفر سه نفر	senefar senefar	سه نفر سه نفر
یکی یکی	jeta jeta	یتا یتا
یک دانه یک دانه	jegela jegela	یه گله یه گله
یک نفر، یک نفر	jenefar jenefar	یه نفر یه نفر

(۱۲)

a. vandʒomona jeta jeta bena beʃqave dela. گوجه‌ها را یکی یکی داخل بشقاب بگذار.

b. do nefar do nefar boman kelase dela. دونفر دونفر به داخل کلاس آمدند.

۴-۲-۲- دوگان سازی کامل افزوده

در این نوع دوگان سازی علاوه بر پایه و جزء مکرر، یک تکواژ دستوری نیز در دوگان ساخت حضور دارد که یا بین دو درونداد درج می‌شود، یا به انتهای دوگان ساخت افزوده می‌شود، بنابراین، دو نوع دوگان سازی کامل افزوده وجود دارد: افزوده میانی و افزوده پایانی (شقاقی، ۱۳۷۹). در تاتی هر دو نوع دوگان سازی کامل افزوده وجود دارد، مثلاً «شوبه شو» و «خاج خاجی» نمونه‌هایی از دوگان سازی کامل افزوده میانی و پایانی هستند. هر کدام از این انواع دوگان سازی کامل افزوده در تاتی خود دارای زیرمجموعه‌هایی هستند. در بخش بعدی ابتدا دوگان سازی کامل افزوده میانی و انواع آن را در تاتی بررسی می‌کنیم و سپس به بررسی انواع مختلف دوگان سازی کامل افزوده پایانی در این زبان خواهیم پرداخت.

۴-۲-۲-۱- دوگان سازی کامل افزوده میانی

همان‌طور که پیش‌تر اشاره شد، در دوگان سازی کامل افزوده میانی تکواژی بین دو درونداد درج می‌شود که در زبان‌های مختلف، متفاوت است. مشخصه‌های واجی و معنایی دروندادها در این دوگان ساخت‌ها همسان است. با توجه به عنصری که در دوگان سازی کامل افزوده میانی شرکت می‌کند، این فرایند را در زبان تاتی می‌توان به سه دسته و به صورت زیر تقسیم‌بندی کرد.

۴-۲-۲-۱-۱- دوگان سازی کامل افزوده میانی همراه با حرف اضافه /be/

در این نوع از دوگان سازی کامل افزوده میانی، بین دو درونداد که به لحاظ معنایی و واجی همسان هستند، حرف اضافه /be/ درج می‌شود. دروندادهای این فرایند به مقوله اسم‌ها تعلق دارند. این نوع دوگان ساخت‌ها نشان‌دهنده مفاهیمی مانند کثرت و تداوم هستند و برای بیان جزئیات انجام کاری استفاده می‌شوند.

اسم + /be/ + اسم ← قید

جدول ۱۳- دوگان سازی کامل افزوده میانی همراه با حرف اضافه /be/

ترجمه فارسی	آوانگاری	دوگان ساخت
برعکس	peft be peft	پشت به پشت
یکی از یکی	ta be ta	تابه تا

تک به تک	tek be tek	نوک به نوک / موبه مو
دَس به دَس	das be das	فورا
شَو به شَو	fav be fav	شب به شب
کَس به کَس	kas be kas	روی هم
کین به کین	kin be kin	پشت به پشت
لِنَگه به لِنَگه	lenga be lenga	تابه تا
لَو به لَو	lav be lav	لبریز، پُر

(۱۳)

a. me kilija **das be das** mere boren. کلیدم را فورا برایم بیاورید.

b. **fav be fav** je gela hab xora. شب به شب یک قرص می خورد.

۴-۲-۱-۲- دوگان سازی کامل افزوده میانی همراه با صورت ساز /e/

در این نوع، بین دروندادهایی که به مقوله اسم تعلق دارند و به لحاظ صرفی، معنایی و نیز واجی همسان هستند، صورت ساز /e/ درج می شود و برون دادی که حاصل می شود قید است و مفهوم درنگ و کندگی را نشان می دهد.

اسم + /e/ + اسم ← قید

جدول ۱۴- دوگان سازی کامل افزوده میانی همراه با صورت ساز /e/

ترجمه فارسی	آوانگاری	دوگان ساخت
انجام کاری با تعلق و تنبلی	tes.e tes	تَسِه تَس
راه رفتن با طنازی	feng.e feng	شَنگِه شَنگ

(۱۴)

a. **feng.e feng** zena ra fu. با طنازی راه می رود.

b. **tes.e tes.e** amra kar kona. با تعلق و تنبلی کار می کند.

۴-۲-۱-۳- دوگان سازی کامل افزوده میانی همراه با صورت ساز /a/

در این حالت از دوگان سازی کامل افزوده میانی دو درونداد اسم یا صفت هستند و به لحاظ معنایی و واجی همسان اند. بین این دو درونداد صورت ساز /a/ درج می شود و برون دادی که ایجاد می شود همیشه قید و بیانگر مفهوم سرعت و شدت است.

اسم / صفت + /a/ + اسم / صفت ← قید

جدول ۱۵- دوگان سازی کامل افزوده میانی همراه با صورت ساز /a/

ترجمه فارسی	آوانگاری	دوگان ساخت
تندتند	tond.a tond	تُنْدَاتُنْد
پشت سر هم	gor.a gor	گَرَاگَر

(۱۵)

a. **tond.a tond** na?ar boxordon beʃan. تندتند ناهار خوردند رفتندb. **gor.a gor** ofonere vasila agira. مدام برایشان وسیله می‌گیرد

۴-۲-۲- دوگان سازی کامل افزوده پایانی

دومین نوع دوگان سازی کامل افزوده نوع پایانی است که در آن یک تکواژ پس از دو دروندادی که به لحاظ معنایی، صرفی و واجی همسان هستند قرار می‌گیرد. در این نوع دوگان سازی کامل افزوده نیز همانند نوع قبلی، تکواژهایی که به دوگان ساخت افزوده می‌شود در هر زبان متفاوت است. پسوندهای /e/، /ere/، /ake/، /ijaj/ و /i/ در زبان تاتی به انتهای این نوع دوگان ساخت‌ها افزوده می‌شود و با توجه به این پسوندها می‌توان این نوع دوگان سازی در تاتی را در پنج دسته طبقه‌بندی کرد:

۴-۲-۲-۱- دوگان سازی کامل افزوده پایانی با پسوند /e/

در این دوگان ساخت‌ها درونداد دوم تکرار کاملی از درونداد اول است که خود یک صفت است. پس از درونداد دوم پسوند /e/ درج می‌شود و برونداد این فرآیند قیدی است که مفهوم شدت را می‌رساند.

صفت + صفت + /e/ ← قید

جدول ۱۶- دوگان سازی کامل افزوده پایانی با پسوند /e/

ترجمه فارسی	آوانگاری	دوگان ساخت
در حالت خیس	tar tar.e	تَرَتَرِه
در حالت داغ	daq daq.e	داغ‌داغِه

سَرْدَسَرْدِه	sard sard.e	در حالت سرد
کال کاله	kal kal.e	در حالت کال

ممکن است خواننده تصور کند که برونداد این فرایند صفت است، اما در تاتی این دوگان ساخت‌ها در جایگاه قید به کار می‌روند و اگر در جایگاه صفت استفاده شوند جمله‌ای نادرستی به دست می‌آید. مثال (۱۷c) نمونه یک جمله نادرستی است.
(۱۶)

- a. adat dara **daq daq.e** tʃaj boxora. عادت دارد چای را داغ‌داغ بخورد.
 b. te ʃavija **tar tar.e** damakon sarma xori. پیراهنت را خیس نپوش، سرما می‌خوری.
 c. *me ʃavi **tar tar.e** hasta. *پیراهنم در حالت خیس است.
 d. me ʃavi tar hasta. پیراهنم خیس است.

۴-۲-۲-۲-۲- دوگان‌سازی کامل افزوده پایانی با پسوند /ere/

در این نوع هم مانند نوع قبلی دو درونداد صفت هستند و برونداد قید است و بیانگر حالت است. در دوگان‌ساخت‌های این دسته پس از درونداد دوم پسوند /ere/ قرار می‌گیرد.
 صفت + صفت + /ere/ ← قید

جدول ۱۷- دوگان‌سازی کامل افزوده پایانی با پسوند /ere/

ترجمه فارسی	آوانگاری	دوگان ساخت
صاف و بدون قوز	dik dik.ere	دیک‌دیکره
بافاصله	gelef gelef.ere	گلف‌گلفره

(۱۷)

- a. **dik dik.ere** neʃte. بدون قوز نشسته‌است.
 b. darona **gelef gelef.ere** bekaʃtan. درخت‌ها را با فاصله کاشته‌اند.

۴-۲-۲-۲-۳- دوگان‌سازی کامل افزوده پایانی با پسوند /ake/

در این دسته دوگان‌ساخت‌هایی وجود دارند که دو درونداد آنها اسم، صفت یا فعل امر است و پس از درونداد دوم که تکرار بی‌کم‌وکاستی از پایه است، پسوند /ake/ درج می‌شود و بروندادی از جنس قید یا اسم حاصل می‌شود که نشان‌دهنده مفهوم شدت، زور و تداوم یک حالت است.

اسم / صفت / فعل امر + اسم / صفت / فعل امر + /ake/ ← قید / اسم

جدول ۱۸- دوگان سازی کامل افزوده پایانی با پسوند /ake/

ترجمه فارسی	آوانگاری	دوگان ساخت
با فشار و هول	oxos oxos.ake	اوخوس اوخوسکه
از زیر، پنهانی	ben ben.ake	بِن بِنکه
توپ بازی	pasar pasar.ake	پاسر پاسرکه
به زور	zur zur.ake	زور زورکه
در حالت خمیده و کمین کرده	dʒoxos dʒoxos.ake	جوخوس جوخوسکه
در حالتی صاف و ایستاده	saf saf.ake	صاف صافکه
مشورت / روی هم گذاشتن فکرها	aql aql.ake	عقل عقلکه
در حالت قهر	qar qar.ake	قَر قَرکه
بی سروصدا و در سکوت کاری کردن	lal lal.ake	لال لالکه
با چشم بسته	kur kur.ake	کور کورکه

(۱۸)

- a. malum nija **ben ben.ake** tʃekar korden dara. معلوم نیست پنهانی دارد چه کار می کند.
- b. hote **qar qar.ake** beʃan xofone xona. درحالی که با هم قهر بودند رفتند به خانه خودشان.

۴-۲-۲-۲-۴ دوگان سازی کامل افزوده پایانی با پسوند /ijaj/

در این الگو دو دروندادی که به لحاظ معنایی، صرفی و واجی همسان هستند در دوگان ساخت حضور دارند و پس از درونداد دوم پسوند /ijaj/ درج شده و برون دادی از جنس اسم ساخته می شود.

اسم + اسم + /ijaj/ ← اسم

جدول ۱۹- دوگان سازی کامل افزوده پایانی با پسوند /ijaj/

ترجمه فارسی	آوانگاری	دوگان ساخت
پرستو	hadzi hadzi.jaj	حاجی حاجیی
چاله کوچک	tʃal tʃal.ijaj	چال چالیی

خاج خاجیی	xadʒ xadʒ.ijaj	نوعی پرنده که در میوه‌ها شکاف و سوراخ ایجاد می‌کند
کرچ کرچی	kertʃ kertʃ.ijaj	غضروف

(۱۹)

- a. in tʃal tʃal.ijaj.e dela av dʒam abije. در این چاله کوچک آب جمع شده است.
 b. hameje mive.ona xadʒ xadʒ.ijaj tek bezije. پرنده تمام میوه‌ها را نوک زده است.

۴-۲-۲-۵- دوگان‌سازی کامل افزوده پایانی با پسوند /i/

برای این الگو تنها یک نمونه دیده شده است که در آن یک اسم کاملاً دوگان‌سازی می‌شود و در انتهای دوگان‌سازی پسوند /i/ می‌آید و بروندادی از مقوله صفت می‌سازد.

اسم + اسم + /i/ ← صفت

جدول ۲۰- دوگان‌سازی کامل افزوده پایانی با پسوند /i/

ترجمه فارسی	آوانگاری	دوگان‌سازی
سطحی	sar sar.i	سرسری

(۲۰)

- a. bazrone sara hata **sar sar.i** xak okordem. روی بذرها سطحی خاک ریختیم.

۵- نتیجه‌گیری

بررسی داده‌های این تحقیق نشان می‌دهد که دوگان‌سازی کامل که حاصل تکرار کامل درونداد اول است، در زبان تاتی دارای دو نوع نوافزوده و افزوده است. نوع نوافزوده براساس مقوله دستوری پایه به هفت دسته تقسیم می‌شود: دوگان‌سازی کامل نوافزوده اسم، صفت، قید، فعل امر، گروه، صوت و نام‌آوا. نوع افزوده نیز دو نوع است: افزوده میانی و افزوده پایانی. در دوگان‌سازی کامل افزوده میانی تکواژی بین دو درونداد درج می‌شود. در زبان تاتی این نوع دوگان‌سازی با افزودن حرف اضافه /be/ و صورت‌سازهای /e/ و /a/ ایجاد می‌شوند. در دوگان‌سازی کامل افزوده پایانی پسوندی به انتهای دوگان‌سازی افزوده می‌شود که در زبان تاتی پنج نوع است و با پسوندهای /e/، /ere/، /ake/، /ijaj/ و /i/ انجام می‌شود. مطابق نظریه دوگان‌سازی صرفی اینکلاس و زول (۲۰۰۵) رابط بین دو دختر در دوگان‌سازی کامل نوافزوده

ترادف کامل و در دوگان‌سازی کامل افزوده ترادف نسبی است. معنای گره مادر نیز عملکردی از مفاهیم معنایی دروندادهاست. دوگان‌سازی در تاتی در اسم‌ها بیانگر مفهوم جمع و کثرت، در صفت‌ها مفهوم افزایش یا کاهش شدت صفت، در قیده‌ها مفهوم سرعت، تدریجی بودن، شدت، فاصله، تداوم و در فعل‌ها مفهوم سرعت، شدت، تداوم یک حالت، درنگ، استمرار عمل و فعالیت‌های مشابه فعل است و در بیشتر موارد معنای دوگان‌ساخت با توجه به معنای دروندادها قابل پیش‌بینی است.

منابع

- امینی رضا. دوگان‌سازی در زبان ترکی. جستارهای زبانی. ۱۳۹۳؛ ۵(۳): ۲۷-۵.
- برهانی‌نیا کوروش. فرهنگ تاتی رودبار. رشت: فرهنگ ایلیا. ۱۳۹۶.
- حیدرپور بیدگلی تهمینه، شقاقی ویدا. رویکرد نظریه بهینگی به فرایند تکرار با نگاهی به واژه‌های مکرر فارسی. پژوهش‌های زبان‌شناسی. ۱۳۹۰؛ ۱(۱): ۴۵-۶۶.
- سبزه‌علیپور جهان‌دوست، ایزدی‌فر راحله. نظام حالت در گویش تاتی خلخال. جستارهای زبانی، ۱۳۹۳؛ ۴(۲۰): ۱۰۲-۱۲۳.
- شقاقی ویدا. فرایند دوگان‌سازی. (پایان‌نامه کارشناسی ارشد)، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه تهران. ۱۳۶۷.
- شیخ سنگ‌تجن شهین. تکرار در گویش تالشی. زبان فارسی و گویش‌های ایرانی، ۱۳۹۶؛ ۲(۴): ۱۱۵-۱۳۸.
- فیاضی مریم‌السادات. تکرار در گیلکی. پژوهش‌های زبان‌شناسی تطبیقی. ۱۳۹۲؛ ۶(۶): ۱۳۵-۱۵۹.
- کلباسی ایران. ساخت اشتقاقی واژه در فارسی امروز. تهران: پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی. ۱۳۷۱.
- Abbi, A. Reduplication in Tibeto Burman Languages of South Asia. *Southeast Asian Studies*. 1990; 28(2): 171-181.
- Friday-Otun, Joseph, O. The Study of Reduplication and Retripliation in the Yoruba Language. *Journal of Language and Literature*. 2021; 21 (1): 198-211.
- Fromkin, V, Rodman, Robert & Hyams, Nina. An introduction to language. WADSWORTH CENAGE Learning. USA; 2013.
- Ghaniabadi, S., J. Ghomeshi & N. Sadat-Tehrani. Reduplication in Persian: A morphological Doubling Approach. *Actes du congres annuel de l'Association canadienne de linguistique 2006. Proceedings of 2006 Annual Conference of the Canadian Linguistic Association*. 2006; 1-15.

- Inkelas, Sh. & Zoll, Ch. Reduplication: Doubling in Morphology. Cambridge: Cambridge University Press; 2005.
- Inkelas, Sh. Reduplication. In Keith Brown (ed.), Encyclopedia of Languages and Linguistics, Vol. 10, second edition. Oxford. Elsevier; 2006; 417-419.
- Inkelas, Sh. The dual theory of reduplication. Linguistics. 2008; 46: 351–401.
- Jensen, J. T. Morphology: Word Structure in Generative Grammar. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins; 1990.
- Khanjan, A.R. & Alinezhad, B. A Morphological Doubling Approach to Full Reduplication in Persian. SKY Journal of Linguistics. 2010; 23: 169-198.
- Marantz, A. Re reduplication. Linguistic Inquiry. 1982: 13: 483–545.
- Mattes, V. Types of Reduplication: A Case Study of Bikol. V.16. 2014.
- Sadat-Tehrani, N. The 'indifference-ke construction' in modern conversational Persian. Linguistica Atlantica. 2003; 24: 43–69.
- Shibasaki, R. On the Grammaticalization of Verbal Reduplication in Japanese. The 7th International Cognitive Linguistics Conference. The University of California, Santa Barbara; 2001.

روش استناد به این مقاله:

دولت‌پور لاکه طاهره، شعبانی منصور. فرایند دوگان‌سازی کامل در زبان تاتی در چارچوب نظریه دوگان‌سازی صرفی، زبان فارسی و گویش‌های ایرانی، ۱۴۰۲؛ ۱(۱۵): ۱۱۵-۱۴۲. DOI:10.22124/plid.2023.24625.1636

Copyright:

Copyright for this article is retained by the author(s), with first publication rights granted to *Zaban Farsi va Guyeshhay Irani (Persian Language and Iranian Dialects)*. This is an open-access article distributed under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution License (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>), which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, provided that the original work is properly cited.

